

**MASARYKOVA UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA**

ZÁKLADY SEXUOLOGIE A REPRODUKČNÍHO ZDRAVÍ

Seminární práce

Sexuální identifikace, sexuální orientace

Vypracovala: Pavla Przybylová, Simona Kremzová

SEXUÁLNÍ IDENTIFIKACE:

Zhruba mezi 12. a 18. měsícem si dítě uvědomuje svoji příslušnost k určitému pohlaví. Probíhá pohlavní identifikace a komplementace s rodičem opačného pohlaví. Je nám dána sociosexuální role. Pod vlivem dospělých si dítě ujasňuje a přijímá svou životní roli mužskou nebo ženskou. Maminka a tatínek nám říkají, že kluk si bere holku a mají spolu děti a my se učíme heterosexuálním zákonitostem života. Orientace však může být i bisexuální či homosexuální.

BISEXUALITA:

Je celoživotní, neměnný, subjektem nezapříčiněný a nezvolený stav, v jehož důsledku je jeho nositel, bisexuál, pohlavně vzrušován a přitahován přibližně stejně silně osobami obou pohlavími (muži i ženami). **Nevyhraněná sexuální orientace**, tj. zároveň homosexuální i heterosexuální.

HOMOSEXUALITA:

Homosexualita je vrozenou sexuální orientací a je podmíněna jiným utvářením mozku. Je biologickou alternativou vývoje mozku stejně jako heterosexualita.

Příčiny homosexuální orientace nejsou ještě zdaleka dořešenou otázkou. Již mnoho desetiletí se pracuje na výzkumech sexuální orientace lidí a zvířat. Již dnes je jasné, že homosexualita má původ ve složitém souboru psychických, genetických, hormonálních a embryogenetických faktorů.

Pohlavní identita, sexuální orientace, sexuální preference jsou uloženy v části mozku, která se nazývá hypotalamus .

Hypotalamus je součástí hypotalamo-hypofyzárního komplexu, který řídí naše pocity a hormonální regulaci našeho těla spolu s dalšími producenty hormonů. Je známo, že homosexualita je jednou z vývojových variant hypotalamu. Nejedná se tedy o poruchu, ale o variantu.

Už v sedmém měsíci těhotenství je v mezimozku dosud nenarozeného dítěte vytvořeno sexuálně orientační centrum, které už jednou provždy rozhoduje, zda se dotyčnému budou líbit víc děvčata nebo chlapci. A v průběhu celého života se to už nedá změnit. Ani sebepečlivější výchova na tom nic nezmění, homosexuál zkrátka zůstane homosexuálem až do smrti. Podle posledních výzkumů mají gayové podobnou strukturu šedé kůry mozkové jako heterosexuální ženy a lesbičky zase jako muži.

DRUHY HOMOSEXUALITY:

Homosexualita je nejčastěji rozdělována podle pohlaví:

Mužská - androfil, uranista, hanlivé označení buzerant nebo teplouš, dříve pederast, sodomista, dnes gay.

Ženská – lesbicismus

Rozlišuje se také zda aktér preferuje při pohlavním styku klasickou roli mužskou (aktivní, androfilní partner, incubus) nebo ženskou (submisivní, femininní, sucubus).

Další dělení souvisí s věkem preferovaných sexuálních partnerů:

Mužská homosexualita:

Pedofilie - preference dětí do 13 let, ebofilie - vyhledávání partnerů 15 - 20letých, androfilie - zaměření na dospělé muže, gerontofilie - zaměření na starce

Ženská homosexualita:

Korotofilie – preference dětí, partenofilie – vyhledávání adolescentních dívek, gynekofilie – zaměření na dospělé ženy, graeofilie - zaměření na stařeny

LESBA:

= žena homosexuálka, která vykazuje zájem o ženy. Ženská homosexualita bývá také označována jako „lesbická láska“. Za toto pojmenování vděčíme básničce Sappfó, která kolem r. 600 PNL žila na východořeckém ostrově Lesbos. Byla vdaná a měla dceru. Žila v revoluční době a jako patricijka musela dvakrát emigrovat. Podruhé se vrátila bez muže. Zřídila školu zvanou Múseion, kde kolem sebe soustředila okruh mladých dívek, na které pedagogicky působila. K některým z nich měla citový vztah, kterému dávala výraz ve svých básních. Sappfó byla první ženou, která se veřejně přiznala ke své lásce k ženě.

Vzhledem k tomu, že mnoho lidí je vychováváno s představou, že homosexualita je nemoc, deviace, něco špatného, může se stát, že člověk, který začne rozpoznávat vlastní homosexualitu, je zpravidla zaplaven pocity méněcennosti a nedostačivosti, může si to vyčítat a propadat sebelítosti a depresi. Vědomě či nevědomě se může rozhodnout tento aspekt své osobnosti před jinými potlačovat. Potlačuje tedy vědomě i nevědomě svou homosexualitu. Toto potlačování své přirozenosti může být i celoživotní. Skutečným zformulováním a položením otázky sobě samému, jestli jsem opravdu gay či lesbička, obvykle začíná období coming outu.

COMING OUT:

= odhalení vlastní odchylné sexuální orientace. Toto období bývá spojeno s těžce prožívanými duševními stavy. Je to přiznání sobě, pak svému okolí, že je jiný než většina.

Když přestala být homosexualita chápána jako zvrhlost a nemravný rozmar odporného chtíče a začala být v minulosti posuzována jako porucha sexuálního zdraví, cítili se lékaři být povoláni k léčení této menšinové odchylky. V současné době je homosexualita v civilizované části planety vyškrtána ze všech seznamů sexuálních deviací a je chápána jako jedna ze sexuálních alternativ. V roce 1992 byla z těchto seznamů vyřazena světovou zdravotnickou organizací WHO.

V minulosti byla snaha o „vyléčení“ homosexuality. Jako první se lékaři rozhodli léčit homosexualitu hormonálně. Vycházeli z představy, že mužská homosexualita jakožto nedokonalá mužnost může být léčena podáním správných hormonů nebo odstraněním "špatně fungujících homosexuálních varlat" a jejich nahrazením varlaty heterosexuálního muže. Výsledky byly žalostné a transplantovaná varlata byla organismem odmítnuta a tak se z pacienta nestal heterosexuál, ale homosexuální kleštěnec.

Další rozšířenou léčbou byla léčba averzivní - budící odpor. Vycházela z mylné představy, že homosexualitu lze naučit a tedy také odnaučit. Proto se lékaři snažili u pacientů vyvolávat nepříjemné asociace spojené s homosexuálními prožitky. Prakticky tento postup vypadal tak, že se homosexuálům promítali vzrušující obrázky a scény a současně jim byl podáván lék vyvolávající zvracení, nebo jim byl do těla pouštěn bolestivý elektrický proud. V podstatě se jednalo o hrozné mučení, jehož výsledek byl, že homosexuálové zvraceli v přítomnosti jejich lékaře, který pak přišel na vizitu a mezi sebou se nadále sblížovali a pohlavně stýkali. U nás se na základě závěrů vyplývajících z tohoto způsobu léčby přestala homosexualita soudně trestat. Zasloužil se o to v padesátých letech psychiatr Kurt Freund.

Za zmínku stojí další metoda, která se u nás používala v šedesátých a začátkem sedmdesátých let. Jednalo se opakovaná sezení v intoxikaci LSD. LSD je droga, která může chemickým zásahem do duševních procesů v mozku vyvolat stav, ve kterém by podle psychoanalytických teorií mohlo dojít k odregování nepříjemných zážitků z dětství a tak by bylo možné odstranit jejich následky např. pro homosexuální orientaci. Výsledky léčby byly sporné a ne vždy trvalého charakteru. Tomuto způsobu léčby učinilo konec zjištění, že podání LSD může v některých případech vést k propuknutí těžké duševní choroby. Výsledný stav tedy nebyl vyléčením, ale překrytím stavu stavem ještě nebezpečnějším a komplikovanějším. Výroba LSD byla zastavena a léčba ukončena.

HOMOSEXUALITA A ZÁKONY:

U nás není homosexualita trestným činem od roku 1961, tedy více než 40 let. O prosazení této zákonné úpravy se zasloužili pražští sexuologové Kurt Freund a Karel Nedona.

Trestní kodex však donedávna zachoval trestnost homosexuálních styků s nezletilými staršími 15 let (na rozdíl od heterosexuálních styků). Vycházelo se totiž z názoru, že je věcí dospělých, jakým intimním životem chtějí žít, ale homosexuální kontakt dospělého s mladistvým byl považován za zvrácenost a byl trestně stíhán. Zřejmě také proto, že dlouhou dobu nebylo jasné, zda se člověk homosexuálem rodí, nebo stává na základě prvních sexuálních zkušeností.

Od 1.7. 1990 je u nás věková hranice trestnosti homosexuálního a heterosexuálního styku stejná - 15 let.

Od 1992 je homosexuální chování po trestně právní stránce posuzováno úplně stejně jako chování heterosexuální.

Homosexuální manželství u nás umožňuje tzv. registrované partnerství.

STATISTICKÉ A SOCIOLOGICKÉ VÝZKUMY:

Přesná čísla o procentuelním zastoupení gayů a lesbiček neznáme. Bohužel k určení přesného počtu homosexuálů ve společnosti není reálné sestavit reprezentativní vzorek populace. Tento vzorek sexuologicky vyšetřit a očekávat, že získáme pravdivé údaje o sexuálním prožívání daných osob, a tak budeme moci jejich sexuální orientaci správně diagnostikovat.

Při odhadu výskytu homosexuálů ve společnosti jsme odkázáni na studie provedené na nereprezentativních souborech jedinců. Proto se **údaje jednotlivých studií značně liší**. Výskyt homosexuálně orientovaných osob v populaci je proto udáván od 2 do 10%, nejčastěji 4% popř. 6%.

NÁZORY NA HOMOSEXUALITU V OČÍCH ČESKÉ VEŘEJNOSTI:

Přístup společnosti k homosexualitě se výrazně **změnil po roce 1989**.

Když 1.7.1990 došlo k novelizaci zákona z roku 1961, v němž byla zrovnoprávněna povolena věková hranice pro homosexuální i heterosexuální styk nad 15 let, začala se stávat homosexualita viditelným společenským jevem.

Došlo ke změně společenských postupů na liberální v otázce homosexuality, k tomu zajisté přispěli první organizace gay a lesbického hnutí.

Podle publikovaných **výsledků průzkumu sexuálního chování občanů ČR** (Weiss 1999) bylo potvrzeno, že ve zkoumaném souboru (862 žen a 857 mužů) pohlaví, religiozita, věk, vzdělání a velikost místa bydliště dostatečně diskriminují v postojích respondentů k homosexualitě.

Vzdělanější lidé častěji akceptují více homosexualitu. Faktor vzdělání hraje větší roli u mužů než u žen.

Význam věku je nejméně výraznější u kategorie respondentů nad 60 let. Ti mnohem častěji požadují trestnost homosexuality nebo se obávají jejího škodlivého vlivu na mládež. Nejliberálnější jsou postoje u respondentů ve věku 30-44 a hladina liberálního hodnocení s narůstajícím věkem klesá.

Religiozita je silným diskriminujícím ukazatelem. U věřících respondentů se dále zvyrazňují rozdíly mezi pohlavími. To znamená, že věřící muži vyjadřují spíše represivní postoje, tedy žádají trestnost nebo se obávají vlivu na mládež, zatímco věřící ženy mají tendenci homosexualitu spíše medicinizovat.

Místa bydliště nejméně výrazný rozdíl je v postojích respondentů, kdy pouze ženy z větších sídel vykazovaly liberálnější postoje. Malé rozdíly mezi městem a venkovem pak zřejmě odrážejí menší sociální rozdíly těchto dvou podskupin v naší zemi.

Zdroj:

<http://www.diziporadna.webnode.cz/news/laska-ke-stejnemu-pohlavi-mudr-radim-uzel/>

<http://www.004.cz/view.php?cislocianku=2005071501-h--homosexualita-uvod>